

Referat af møde i Binævnet den 28. februar 2017

Sted: Landbrugs- og Fiskeristyrelsen (LFST), Nyropsgade 30, København, Mødelokale K – 514, tid: Kl. 10 – 15.

Tilstede: Formand Peter Esbjerg/KU, Asger Søgaard Jørgensen/DN, Christian M. Petersen/SDE, Hans Erik Svart/MST, Knud Graaskov/DBF, Kristian Møller/Dronningeavlerne, Per Kryger/AU, Thomas Holst/L&F, Torben Strømgaard Hansen/EB, Hanne Marie Pedersen/DBL, Tove Steenberg/AU.

Tilstede under pkt. 2: Thor Hjarsen/IPBES, under pkt. 9: Rasmus Nimgaard/LFST og under hele mødet Jeffrey Gilmour/LFST.

Referent: Kim Holm Boesen/LFST.

1. Velkommen og indledning ved formanden Peter Esbjerg.

Peter Esbjerg bød velkommen og gjorde opmærksom på, at det egentlige møde startede efter dagsordenen pkt. 2 og 3.

2. Præsentation af IPBES rapporten ”The assessment report on Pollinators, Pollination and Food Production” ved Thor Hjarsen, IPBES Sekretariatet i Danmark.

(Præsentation er vedlagt) se mere på: <http://www.ipbes.net/>

3. ”Beskyttelse af bestøvere” beslutning på FN’s Biodiversitetskonvention 13 partskonference ved Mette Gervin Damsgaard, Miljøstyrelsen

Udgik pga. forfald fra MST.

4. Godkendelse af dagsorden

Ønsker et pkt. 13 med Eventuelt, ellers godkendt.

5. Meddelelser

a. Formanden

Præsentationsrunde aht. referenten. Peter Esbjerg informerede om, at der er forskningsmæssig ”grøde” indenfor afdækningen af insekticiders påvirkning af ikke-mål arter, herunder bier.

b. Landbrugs- og Fiskeristyrelsen (LFST)

- Nyt navn pr. 1. februar 2017: Landbrugs- og Fiskeristyrelsen.
- Alt udbetaling ifm. støtte- og erstatningsordninger foregår nu fra 1. januar 2017 fra Augustenborg, og kan forventes at ske en gang i kvartalet. Der vil fortsat være løbende tilbagemeldinger fra LFST.
- Ny ekstra medarbejder indenfor biområdet i LFST: Pernille Mathiesen, der bl.a. vil stå for henvendelser vedrørende CBR og bipesterstatning.
- Alle henvendelser bedes sendt til en fællespostkasse: bevaringsudvalget@lfst.dk og **ikke** til enkeltpersoner i LFST. Der er flere medarbejdere til at overvåge fællespostkassen og sikre en hurtig besvarelse.
- Ansøgningsrunden vedrørende brun bi-tilskud åbner i løbet af april måned.

c. Fødevarestyrelsen (FVST)

Udgik pga. forfald fra FVST.

d. Aarhus Universitet (AU)

- Har vundet et udbud fra EFSA om udarbejdelse af en review-rapport over pesticiders letale og subletale effekter på bier, til levering i 2019.
- Bipest-erfaringerne for 2016 er, at der er alt for mange gengangere og skolebigårde. Måske skulle det overvejes, om ikke biinspektørerne skal have hjemmel til at kræve destruktion af inficerede bistader for at bekæmpe gensmitning?

e. Organisationerne

- Knud Graaskov orienterede om, at DBF vil lægge et bud ind på afholdelse af APIMONDIA i 2021 i København. (APIMONDIA i 2017 er i Istanbul, og i Montreal i 2019).

6. Det EU-støttede nationale biavlprogram 2016 - 2019:

a. Hvordan er midlerne fordelt? Hvorfor er nogle projekter fravalgt og andre tilgodeset?

- LFST uddelte en oversigt over fordeling, se: (http://lfst.dk/fileadmin/user_upload/NaturErhverv/Filer/Tilskud/Projekttilskud/Biavl/Projekter_med_tilsagn_under_biavlsprogrammet_2017-19_til_hjemmesiden.pdf), og oplyste om at den faglige og øvrige vurdering var foretaget ”inhouse” i LFST. Vurderingen er foretaget ud fra de kriterier der er sat op i forordningen.
- Binævnets medlemmer ønsker, at det overvejes hvordan udvalget kan inddrages mere aktivt i det næste nationale biavlsprogram. Nævnet ønsker det på dagsordenen ved næste møde.

b. Status på Megafons undersøgelse af antallet af bifamilier i Danmark

- Danmark blev af EU-Kommissionen pålagt at gennemføre en opinionsundersøgelse af antallet af indvintrede bifamilier i 2016. Megafon blev valgt som leverandør. Megafons opgørelse viser ca. 115.000 indvintrede bifamilier i 2016, mens opgørelsen fra AU anslå ca. 150.000. Selvom det er antallet af indvintrede bifamilier, der fastlægger den finansielle ramme for Danmarks, vil det ikke have indflydelse på denne periodes program. Danmark vil udfordre Kommissionens fokus på opinionsundersøgelser, da det er LFSTs vurdering, at det Nationale Offentlige Center for Bisygdombekæmpelse ved AU, der ved noget om niveauet af bifamilier i Danmark. Bl.a. fordi det står for uddannelsen af biinspektører.
- Megafonrapporten rundsendes til Binævnet efter et EU-komitemøde i marts (vedhæftet).

7. Honningforfalskning – Hvad bliver der gjort fra dansk side for at afsløre dette?

Udgik pga. forfald fra FVST.

8. Biavlsstrategien 2016 -2019 – hvad gør styrelsen for at gennemføre strategien?

- Med udgangspunkt i den Nationale Biavlsstrategi for 2016 – 2019 (http://lfst.dk/fileadmin/user_upload/NaturErhverv/Filer/Landbrug/Genetiske_ressourcer/Biavl/Biavlsstrategi_2016-2019.pdf) gennemgik LFST punkt for punkt status for

indsatsen i 2016 (nummereringen henviser til vedhæftet oversigt over projekter under Biavlsprogrammet 2017 - 2019 som bidrager til gennemførelse af Biavlsstrategien):

- Vedligeholde sunde bier/CBR: Kontrakt med DBF på 300.000 kr. om videoer og brugervejledninger. Ekstra medarbejder (Pernille Mathisen) og fælles postkasse: bevaringsudvalget@lfst.dk. Det skal bemærkes, at LFST har fravalgt at anvende CBR som grundlag for udpegning af arealer hvor der kan foregå økologisk biavl. Det sker i stedet via Fællesskemaet, se pkt. 9.
- Vedligeholde sunde bier/Sundhedsberedskab: Projekterne nr. 1, 5, 6 og 7 i det nationale biavlsprogram.
- Fødegrundlag/MFO: Jf. gennemførelsen af Fødevarer- og landbrugspakken udlægges der 145.000 ekstra målrettede efterafgrøder i 2017, udover de 240.000 ha. pligtige efterafgrøder (MFO).
- Fødegrundlag/Bi- og vildtvenlige tiltag på landbrugsarealer: I 2016 blev der udlagt 670 ha. blomsterbrak – en ny ordning udarbejdet efter anbefaling fra bl.a. Danmarks Jægerforbund, Dansk Ornitologisk Forening og Danmarks Biavlerforening. Der blev udlagt 28.468 ha. brak i 2016. Jf. aftalen om Naturpakken, bliver Danmarks Jægerforbunds markvildtslag finansielt understøttet i de kommende 3 år, og der er afsat nationale midler til op til 150 lokale projekter om at skabe mere dynamik og bedre fødegrundlag for dyr m.m. Her er der også projekter der fremmer fødegrundlaget for bestøvere.
- Fødegrundlag/Pleje af græs- og naturarealer under LDP: jf. Fødevarer- og landbrugspakken fra 2015, så er der afsat finansiering til pleje af 90.000 ha. græs- og naturarealer.
- Fødegrundlag/Demonstrationsprojekter: Er en del af LDP, er i gang.
- Fødegrundlag/Forbedret kommunikation mellem jordbruger og biavler: Her spurgte LFST til organisationernes status, hvor der ikke var nyt.
- Dronningeavl: Projekt nr. 4 i det nationale biavlsprogram.
- Lokal vækst: Projekt nr. 3 og 4 i det nationale biavlsprogram.
- Økologisk biavl: Jf. ministerens udmelding: <http://mfvm.dk/nyheder/nyhed/nyhed/nye-regler-vil-give-boom-i-produktion-af-dansk-oeko-honning/> og en ny bekendtgørelse (pkt. 9). Støtte fra fonden for økologisk jordbrug på 298.000 kr. til DBF til fremme af økologisk biavl i Danmark.
- Brun bi: Jævnfør en enig Folketingsbeslutning blev der i 2009 udviklet en tilskudsordning rettet specifikt mod den brune bi fra Læsø. På finansloven er der

således årligt afsat 200.000 kr. til bevaring af den brune bi for bl.a. at tilskynde biavlere til at avle og registrere renracede brune bier fra Læsø. I regi af NordGen er et projekt om ”Nordic Brown Bee”. Anerkendelse fra nævnet omkring pjecen, men et ønske om opdatering og aktiv eksponering på Læsøfærgeren, via en aftale med Læsø Turistbureau.

- Kursus til biavlere/støtte til begynderkursus: Projekterne nr. 5 og 6 i det nationale biavlsprogram.
- Kursus til biavlere/undervisning af biinspektører i CBR: Del af programmet den 1. april 2017.
- Basiskursus: Projekt nr. 2 i det nationale biavlsprogram.
- Basiskursus: Evaluering af eksisterende kursus i 2017 – nok i 3. kvartal.
- Bidatingssiteprojekt: Planlagt til 2017.
- Værdi af bestøvning: Løbende formidling.
- Belysning af muligheder for flere fødemuligheder i det åbne land: Se underdot 4 på forrige side.
- Formidling af forskningsresultater: Del af MFVMs kontrakt med AU om forskningsbaseret myndighedsbetjening.
- Faktaark om biskadegøre: Afventer.
- Fortsat samarbejde om forskning på området: Del af MFVMs kontrakt med AU om forskningsbaseret myndighedsbetjening.

9. Økologisk biavl – ny bekendtgørelse på vej

- Den nye model bygger på landmændenes almindelige indberetning af afgrøder i fællesskemaet i forbindelse med deres tilskudsansøgninger. Afgrøderne samt naturtyper tildeles en nektarværdi. Disse nektarværdier indenfor et område på 3 km (2.827 ha) summeres i to kategorier for henholdsvis godkendte og ikke-godkendte nektarkilder. Herefter regnes på forholdet mellem disse to kategorier. For at et område kan godkendes til økologisk biavl, skal der være mulighed for, at bierne kan trække på mindst 95 % godkendte nektarkilder, som findes på økologiske arealer, miljøvenligt drevene arealer, naturarealer m.fl.
- LFST vil hvert år offentliggøre et kort, som viser, hvor økologisk biavl kan godkendes. Dette sker lige efter den årlige indberetning, hvor alle landmænd indberetter deres marker med afgrøder i det fælles tilskudsansøgningsystem. De godkendte områder vil

hvert år kunne ændre størrelse og placering på baggrund af landmændenes afgrødevalg, og om de dyrker økologisk eller konventionelt.

- Samlet forventes der mulighed for økologisk biavl på mindst 174.000 ha i 2017. Mulighederne er altså væsentligt udvidet fra de ca. 8.000 ha, der tidligere var godkendt til økologisk biavl.
- Vejledninger bliver lagt ud på LFSTs hjemmeside, når kort og bekendtgørelsen er klar: <http://lfst.dk/tvaergaaende/oekologi/jordbrugsbedrifter/oekologisk-biavl/#c31975>
- BDF oplyste, at de regner med ca. 20 biavlere lægger om.

10. Det Centrale BigårdsRegister (CBR) – den fortsatte udvikling

- LFST oplyste, at den nuværende kontaktperson i LFST IT vedrørende CBR lige har sagt op, så der afventes en nyansættelse før udviklingen går videre. LFST sætter sin lid til, at DBFs arbejde med brugervejledning og brugervenlighed vil give nogle linjer for den videre udvikling til højere brugervenlighed.
- LFST opfordrede til, også jf. pkt. 5b til, at alle danske biavlere tilmelder sig CBR.

11. Vintertab 2016/2017 – omfang og mulige årsager

- Per Kryger/AU oplyste, at de allerede havde fået meldinger om større vintertab end vanligt: 50 – 75 procent, mest fra Lolland – Falster og Sydsjælland. Det er typisk CCD – symptomer, helt tomme bistader i forbindelse med oxalsyre drypning.
- Der er blandt europæiske forskere, bl.a. i EU-netværket 'COLOSS', konsensus om, at det er mest sandsynligt, at alvorlige virusinfektioner, som overføres af varroamider, er langt den hyppigste årsag til bidød i Europa og Danmark. Denne konsensus bygger på, at symptomerne på bidød svarer til symptomerne på dødelige infektioner af paralysevirus. Videre er der ofte indicier på meget høje infektionsrater af varroamider i bifamilier, der angiveligt har været udsat for bidød. Det betyder, at jo flere varroamider der er i en bifamilie, jo større er risikoen for, at bifamilien går tabt. En stor opformering af varroamider betyder, at varroamider hyppigt skifter vært fra syge til raske bier, og dermed overfører vira til stadig flere bier. Den kolde sommer i 2016 betød, at mange bier havde en dårlig ernæringstilstand og derfor var svage. Det spiller også en rolle både i forhold til biernes immunforsvar og varroamidens udvikling.

12. Risici ved udenlandsk biers bestøvningsarbejde i Danmark? Overholdes procedurerne? Risiko for at den lille stadebille bliver indført via de udenlandske bier?

- For de første spørgsmål, så bortfaldt disse pga. FVSTs manglende deltagelse.
- Per Kryger/AU oplyste, at lille stadebille stadigvæk bredder sig i Italien mod nord. De italienske myndigheder udlægger en karantæne zone på 100 km. om hvert fund, og destruerer bifamilierne i den nærmeste omkreds – samlet omkring 6.000 bifamilier ind til nu. Nye fund er typisk gjort i september. Lille stadebille vurderes ikke at kunne passere Alperne uden hjælp, så den vil sandsynligvis komme til Danmark via container, potteplanter, i biler og ikke mindst, via biavlere der ikke overholder god biavl-praksis, det vil sige tager bifamilier eller brugt bimateriel fra risikoområder.

13. Eventuelt.

- Hvad er status for Asiatisk hveps (*Vespa Velutina*)? Hans Erik Svart/MST oplyste, at den var kommet på listen over uønskede arter i EU, hvorfor der skal udarbejdes en handlingsplan for den fjernelse i de lande, hvor der er bestande. Status er, at den endnu ikke er observeret i Danmark, men der er faste bestande i Frankrig og den er observeret i Tyskland og England.
- Med henvisning til pkt. 4 i referatet fra Binævnsrådet den 11. oktober 2016 blev der spurgt til status for det informationsmateriale til f.eks. de gartnere eller andre, der importerer/eksporterer bier herunder bidronninger og humlebier, som FVST og LFST skal udarbejde. LFST oplyste, at den opgave udestår.
- Med henvisning til pkt. 5 i referatet fra Binævnsrådet den 11. oktober 2016 om brun bipjecen, se under pkt. 8, underdot nr. 11.
- Med henvisning til pkt. 8 i referatet fra Binævnsrådet den 11. oktober 2016 blev der spurgt til status for muligheden for at gøre det obligatorisk for de kyndige biavlere, ligesom det gælder for biinspektørerne, om at skulle registrere sig i Centralt BigårdsRegister. LFST oplyste, at den afklaring udestår.

Næste Binævnsmøde den 25. oktober 2017 kl. 10 – 15 i LFST/Nyrupsgade 30.